

Linnavolikogu ajutine ajalooliste pärandite komisjon

Koosoleku protokoll

Koosoleku kuupäev ja kellaaeg: 13.01.2023.a., 16.00 – 18.30 NR 1.1-16/937
Koosoleku toimunise koht: Peetri 1, Narva, linnavolikogu saalis (Peetri 1, 2. korrusel)

Koosolekul osalesid komisjoni liikmed (lisa 1):

1. Aleksei Jevgrafov
2. Vladimir Žavoronkov
3. Katri Raik
4. Mihhail Stalnuhhin
5. Aleksandr Jefimov
6. Daniil Galitski
7. Aleksandr Rabehha
8. Irina Kovalenok
9. Nikolay Alekseev

Puudusid:

1. Igor Andrejev
2. Vladimir Zorin
3. Aleksei Levitski

Kutsustud:

ALPA direktor ja Narva nimekomisjoni esimees Kaie Enno

Külalised:

Andrei Ivankiv, Larissa Olenina, Aleksandr Gamazin, Sergei Butsinskij, Tamara Komlova, Irina Smirnova, Aleksei Mägi, Aleksandr Mjassojedov

Päevakord:

1. Ametlike kohanime määramine (tänavate ümbernimetamine: Albert-August Tiimanni tänav Soldina tänavaks; Ancis Daumani tänav Kivilinna tänavaks; Soldino tee Suur-Soldina teeks) (OE22-104). Ettekandja K. Enno.
2. Ametlike kohanime määramine (tänavate ümbernimetamine: Aleksei Juhhanovi tänav Väike-Rakvere tänavaks; Arseni Bastrakovi tänav Masina tänavaks; Igor Grafovi tänav Madise tänavaks; Mihhail Gorbatsi tänav Seedri tänavaks; 26. Juuli tänav Juuli tänavaks; Partisani tänav Loome tänavaks; 1.Mai tänav Jaama tänavaks) (OE22-103). Ettekandja K.Enno.
3. Riigikantselei pöördumine "Nõusolek monumentide eemaldamiseks" nr 59 03.01.2023 (<https://dokregister.narva.ee/index.php?page=mailedit&mailid=229282&pmode=1>). Ettekandja K. Raik

Päevakorraküsimuste läbivaatamine ja otsused:

1. Ametlike kohanime määramine (tänavate ümbernimetamine: Albert-August Tiimanni tänav Soldina tänavaks; Ancis Daumani tänav Kivilinna tänavaks; Soldino tee Suur-Soldina teeks) (OE22-104). Ettekandaja: ALPA direktor ja Narva nimekomisjoni esimees Kaja Enne.

Kaie Enno tutvustas otsuse eelnõu ja selgitas täiendavalt:

Protsess kestis umbes viis aastat. Oli tehtud avalikustamine koos ameti ettepanekuga ning tehti suunatud pöördumisi ja ettepanekuid. Kirjalikke vastuseid ja kõnesid tuli palju. Kõik, kes kirjutasid kirjalikult, said vastuse.

Küsimused olid valdavalt praktilised: mida tuleb teha seoses tänavate ümbernimetamisega?

Riigiregistrid vastasid, et teevad ümbernimetamisega seoses muudatusi ise, automaatselt. Küsimus jääb hoonetel olevate siltide osas.

Süsteemis on Narva Linnavalitsuse nimekomisjoni protokollid. Teeme ettepaneku võtta see otsus vastu istungil.

A. Jefimov: Kas linnaelanikelt oli ettepanekuid uue tänavanime kohta?

K. Enno: jah, aga need kõik olid seotud isikunimedega. Isikunimega seotud nime üle otsustab riik. Nimedega seotud ettepanekuid riigile ei saadetud.

A. Rabehha: miks linnaelanikele ja korteriühistutele saadetud ankeetides ei olnud veergu “ümbernimetamise vastu”?

K. Enno: kirjutasime oma ettepaneku, igaüks sai vastuseks teha oma, sealhulgas “ümbernimetamise vastu”.

K. Raik: linnaelanikele saadetud kirja eelnõu esitleti komisjoni liikmetele eelnevalt ja kõik komisjoni liikmed nägid seda ega vaielnud vastu ega soovitanud midagi.

A. Mägi: otsuse eelnõu lõige 7 - Kohanimeseaduse kohaselt tuleb kohanime määramisel eelistada nime, mis on paikkonnas tuntud ja levinud ning piirkonnaga seonduv. Olemasoleva kohanime muutmisel tuleb uue kohanime määramisel samanimelisuse vältimiseks eelistada senise kohanime täiendamist või muud teisendamist, et määratav kohanimi oleks selgelt eristuv (alus: KNS §13 lg 1, lg 2 p.2, lg 7).

Kuidas on teie pakutud nimed paikkonna või piirkonnaga seotud?

K. Enno: nimekomisjoni protokollis on kõik kirjas.

V. Žavoronkov: otsuse eelnõus on viide.

Sõna sai Jan Kaup:

7. detsembril 2022 saatsime meie, põlised narvalased, oma ettepaneku linnavalitsusele ja linnavolikogule. Saime ametlike argumentidega vastuse.

1. Narvas on liiga palju isikunimedega tänavaid. Vene nimedega palju, aga eesti nimedega vähe.

2. Isikunimedega tänavad võivad tekitada poleemikat. Kuid see on see, mille üle mõeldi.

Rääkisime inimestest, kes surid Eesti iseseisvuse eest ja maetud kalmistule. Need on vabadussõja kangelased. See suunab ajalugu õppima. Paljud narvalased ei tea vabadussõja ajalugu.

Turistide meelitamiseks on vaja panna sellised nimed, mida me pakume. Ja see, mida linnavalitsus pakub, ei ole päris nii...

K. Enno: ümbernimetamisel on eelistused järgmised:

1. Ajalooline nimi, kui see on olemas.

2. Isikunimi on erandjuhtum. Ja siis oli vaja kõik väärilised nimed arvesse võtta ja kaaluda ja võrrelda.

A. Mägi: Kaie ütles, et registrimuudatused tehakse automaatselt. Kuid linnaelanikel on ka kulud: sildid, KÜ põhikirjad. Kes need kulud kinni maksab?

K. Enno: hüvitise maksmine ei ole ALPA küsimus. See ei ole meie pädevus.

K. Raik: on vana kord. Arvutasime: siltide jaoks läheb vaja 7500 eurot ja nende paigaldamiseks 7500 eurot. On ka veel linnasildid ja kaardid.

Õeldi, et linnaelanikud ei peaks kandma tänavate ümbernimetamise kulusid. Raha on planeeritud reservi. Kulusid ei tohiks jätta inimeste kanda.

A. Mägi: põhikirja muutmisel tuleb tasuda riigilõivu.

K. Raik: me ei arutanud seda, me ei jõudnud selleni. Kuid tuleb uurida, kui palju see maksab ja inimesed ei peaks kulusid kandma.

A. Mägi: mitut maja ümbernimetamine mõjutab?

K. Enno: kõikide tänavate puhul kokku 58 KÜ.

A. Jevgrafov pani hääletusele: kes on otsuse eelnõu toetamise poolt.

Hääletustulemused: poolt - 2, vastu - 4, erapooletuid - 3.

Komisjon otsuse eelnõu ei toetanud.

2 Ametlike kohanimede määramine (tänavate ümbernimetamine: Aleksei Juhhanovi tänav Väike-Rakvere tänavaks; Arseni Bastrakovi tänav Masina tänavaks; Igor Grafovi tänav Madise tänavaks; Mihhail Gorbatši tänav Seedri tänavaks; 26. Juuli tänav Juuli tänavaks; Partisani tänav Loomes tänavaks; I.Mai tänav Jaama tänavaks) (OE22-103).

Ettekandaja: ALPA direktor ja Narva nimekomisjoni esimees Kaie Enne.

Kaie Enno tutvustas otsuse eelnõu ja selgitas täiendavalt:

Uus nimi valiti prioriteetide põhjal:

1. nime ajalooline variant või
2. tänava kohaga seotud nimi.

Arvestati ka sellega, et tänavanimi ei tohi sisaldada numbreid ja kirjavahemärke.

Töötame endiselt Proletariaadi nimega.

Ettepanekuid oli teisigi, kuid me lähtusime märgitud prioriteetidest. Ettepanekud olid mitte eestikeelsed keeles (saksa).

M. Stalnuhhin: Eesti Vabariigi põhiseadus ütleb, et kedagi ei saa süüdistada kuriteos, välja arvatud kohtuotsuse alusel. Kas Aleksei Juhhanovi suhtes on tehtud kohtuotsus; Arseni Bastrakovi; Igor Grafovi; Mihhail Gorbatsši, et nad tegutsesid Eesti vastu või on nad kurjategijad?

K. Enno: Lähtusime sellest, mida riik meile kirjutab. Et need nimed on seadusega vastuolus.

I. Kovalenok: kuidas me saame aru, milles need inimesed süüdi on?

K. Enno: on vaja rahandusministeeriumist küsida.

M. Stalnuhhin: riik ei ole kohus ega tribunal. Sellist organit nagu riik pole olemas.

Grafov suri sõjas fašistide ja natside vastu. Eesti vastu ta ei sõdinud.

K. Raik: tehke päring rahandusministeeriumisse.

M. Stalnuhhin: miks te soovitate mul seda teha? Linnavalitsuses on nimekomisjon.

K. Raik: Kohanimeseadus § 13 osa 6 punkt 3: kohanime määramisel tuleb välistada: 3) nime mittevastavus Eesti ajaloo ja kultuuriga;

Ma arvan, et vastus on selline.

I. Kovalenok: Gorbatsši tänaval asuv maja 2 ei saanud ümbernimetamiskirja.

K. Enno: kontrollime.

A. Jevgrafov: luges ette väljavõtte 10.06.2022.a komisjoni istungi protokollist - V. Žavoronkov: pole piisavalt põhjendatust nende 4 inimese tegevuse kohta, mis on Eesti-vastase suunaga. On vaja teha päring ministrile. Meie komisjoni arvamust eiratakse.

A. Jevgrafov: Kas ministrile esitati päring põhjenduste saamiseks Grafovi, Bastrakovi, Juhhanovi ja Gorbatsši tegevuse seose suhtes Eesti-vastase suunaga?

K. Enno: Ei, me ei teinud

L. Olenina: milleks muuta 1. Mai tänava nimi Jaamaks? Seal on Vaksali tänav. Nii, et see on sama asi. Selget vastust pole.

Sõna sai Aleksandr Gamazin (kõne tekst on lisatud).

A. Jevgrafov: A. Gamazini esinemise sisu on selles, et otsuse eelnõu ei vasta seadusele.

A. Mägi: kas linnavalitsus kannab tänavate ümbernimetamisega kaasnevad kulud?

K. Raik: põhjendatud kulutused.

M. Stalnuhhin: nii need kulud linnaelanike rahast tagasi makstakse.

J. Kaup: 26 eemaldati tänava nimest 26. Juulil, no mis siis? Tegime ettepaneku 19. Jaanuar 1919 – jaanuariks.

K. Enno: Olen ametnik, töötan seaduse järgi. Rahandusministeeriumilt tuli kiri – mina tegin menetluse. Otsuse saab teha ainult linnavolikogu. Seaduse järgi tegelen ainult menetlusega ja tegin oma tööd.

A. Jevgrafov pani hääletusele: kes on otsuse eelnõu toetamise poolt.

Hääletustulemused: poolt - 1, vastu -8, erapooletuid - 0.

Komisjon otsuse eelnõu ei toetanud.

V. Žavoronkov M. Stalnuhhini küsimusele tähtaegade kohta: Tiimanni ja Daumani tänavate ümbernimetamise küsimus läheb jaanuari istungile. Teiste tänavate ümbernimetamise küsimus jaanuari istungile ei lähe, otsustatakse eestseisusel 19. jaanuaril.

3 Riigikantselei pöördumine "Nõusolek monumentide eemaldamiseks" nr 59 03.01.2023 (<https://dokregister.narva.ee/index.php?page=mailedit&mailid=229282&pmode=1>). Ettekandja K. Raik

Mälestised Pimeaias ja Võidu pargis. Riik annab raha nende monumentide avalikust ruumist eemaldamiseks. Võidu pargis pole nõukogude sümbolikat, seal on erinevad nimed - vene ja eesti. Monument püstitati 1993. aastal. praegu elavate inimeste rahaga. Monument on neutraalne, plaadil: elavatelt - langemutele. Seda on võimalik muuta ja panna neutraalne märk.

Soovin kuulda teie arvamust, et anda vastus Riigikantseleile.

Monumendil Pimeaias on märgitud, et ta on pühendatud Eesti vabastajatele. Monumendi seis – kui liigutad, kukub see kokku.

Nüüd peame midagi vastama, mis te arvate. Võib-olla vajame rohkem aega.

See küsimus peaks läbima linnavolikogu. Peame vastama – vajame rohkem aega.

A. Mägi: mingi korratu monoloog. Ootate komisjoni arvamust. Ja mis on teie arvamus?

K. Raik: läks üle eesti keelele. Asja sisu: Raik'i sõnul oskab ta ise vastata, kuid sooviks kuulda komisjoni arvamust, et seda oma kirjas kajastada. Peab niikuinii vastama, kuid kõigepealt peab seda arutama. K. Raik rääkis sõjamuuseumi direktoriga, ükski linn ei olnud riigi seisukoha vastu.

Võidu pargi monumendi osas on vaja korraldada avalik arutelu ja seejärel jõuda otsusele. K. Raik nõustub Olenina ja Lvovi arvamustega. Mis puutub Pimeaias asuva monumendi, siis see tuleks viia kalmistule, kuid seisukord on selline, et selleni ei jõua.

Meie reeglite järgi läheb küsimus linnavolikogule. Maavahetuse kohta ka linnavolikogule. Võimalusel otsustab linnavalitsus küsimused ise. Aga siin peab olema linnavolikogu otsus, see on ka linnasekretäri aramus.

N. Šibalova: mälestiste kohta konkreetset reguleerimist meie korras ei ole. Lähtume sellest, et see on vara. Linnavara tasuta võõrandamine saab toimuda ainult linnavolikogu otsusega.

A. Jevgrafov: Miks te räägite vara võõrandamisest? Räägime ainult sellest, kui linnavalitsus kui nende mälestusmärkide omanik otsustab need maha võtta, siis ta võib seda teha oma otsusega, kuid jätta need linnale muuseumieksponaatidena alles.

K. Raik: kui komisjon seda otsustab, siis on võimalik Võidu pargi monumendi eest võidelda, kui komisjon nii ei arva, siis on Narvamaa seltsi kiri.

D. Galitski: Kas saab soovitada hinnata võimalust Pimeaias asuva monumendi demonteerida ja mujal kokku panna?

K. Raik: Kalmistu on sobiv koht, kuid nüüd eemaldatakse ka kalmistul monumendid.

Raudtee 5 kohta:

1. seal peab ametlikult muuseumi avama;

2. teha kinnine ruum, seal peaks olema tara, nüüd seda pole.

A. Jevgrafov: aga põhimõtteliselt, mida arvate koostööst ühinguga "Narva Kant"?

K. Raik: las vormistavad end enne muuseumiks.

L. Olenina: Palusime korraldada kohtumise Riigikantseleiga, mida te tegite?

K. Raik: Kirjutasin e-kirju – mulle ei vastanud keegi.

L. Olenina: Võidu park rekonstrueeriti Euroopa fondide rahaga. 25 aastat ei tohi seal midagi muuta.

K. Raik: monumendi eemaldamine on võimalik, sest pargiprojekti eesmärk ei muutu, park jääb alles.

A. Jevgrafov: Informatsioon on võetud teadmiseks. Linnapea arvamus ühtib ühiskondlike organisatsioonide seisukohaga Võidu pargi monumendi kohta. Pimeaias asuva monumendi osas pole Raik'il argumente seda mitte mahavõtmiseks.

Koosolek kuulutati lõppenuks.

/allkirjastatud digitaalselt/

Aleksei Jevgrafov
Komisjoni esimees

/allkirjastatud digitaalselt/

Aleksandr Jefimov
protokollija

Lisad:

1. Registreerimisleht.
2. Õiguslik ja ajalooline analüüs. A. Gamazin.
3. Linnavolikogu otsuste eelnõud kahes esimeses küsimuses.